

ENERGIAVIRASTO

Kuuleminen itsenäisen aggregoinnin kompensatiomallista

Diaarinumero 3257/040303/2024

Suomen Omakotiliitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Energiaviraston kuulemiseen koskien itsenäisten aggregoinnin kompensatiomallia.

Omakotiliitto on Suomessa alan ainoa valtakunnallinen pientalo- ja vapaa-ajan asukkaiden edunvalvonta- ja palvelujärjestö, joka edistää pientalovaltaista elämänmuotoa. Olemme yleishyödyllinen ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö, ja meillä on noin 230 jäsenyhdistystä, joissa yhteensä yli 70 000 henkilöjäsentä (kotitaloutta). Suomessa on noin 1, 2 miljoonaa pientaloa, joissa asuu lähes 2,7 miljoonaa ihmistä, ja noin 0,5 miljoonaa vapaa-ajan asuntoa, joita käyttää noin 2,4–2,9 miljoonaa mökkiläistä.

Omakotiliitto tuo lausunnossaan esille pientalo- ja vapaa-ajan asukkaiden näkökulmia koskien itsenäistä aggregointia ja esityksessä olevaa kompensatiomallia.

Omakotiliitto muistuttaa Älyverkkotyöryhmän linjauksista ja EU:n sähkömarkkina-asetuksen tavoitteista parantaa kuluttajien ja muiden loppukäyttäjien asemaa sähkön vähittäismarkkinoilla.

Asiakas keskiöön

Omakotiliitto pitää tärkeänä kehityssuuntana, että myös pientalo- ja vapaa-ajan asuntojen kuluttaja-asiakkaat tuodaan jatkossa aidosti keskiöön sähkömarkkinoille ja mahdollistetaan heidän osallistumisensa markkinoille aktiivisina toimijoina.

Energiamarkkinat kehittyvät vauhdilla myös pientaloasukkaiden pientuotannon ja varastointimahdollisuuksien parantuessa sekä uusien joustomahdollisuuksien kehittyessä. Omakotiliitto muistuttaa Älyverkkotyöryhmän linjauksista ja pitää lausunnolla olevaa esitystä epäselvänä, miten asiakas tulee olemaan keskiössä ja ollaan luomassa tosiasiasa markkinoillepääsyä uusille toimijoille. Kuluttajat tarvitsevat selkeätä tietoa, miten he ovat keskiössä.

Jousto on osallistuvan kotitalouden on saatava taloudellista hyötyä joustaessaan esimerkiksi omakotitalonsa energiankäytössä. Osallistumisen tulee olla vapaaehtoista, kaikilla ei ole taloudellisia resursseja, taloteknillisiä mahdollisuuksia taikka tarvittavaa osaamista. Kulutusjousto on kehitettävälle uusille palveluille on luotava markkinat, joille on aidosti mahdollista syntyä uusia palveluita. Tämä kehitys on myös yhteiskunnan etu.

Omakotiliitto painottaa myös kuluttajasuojan vahvistamista ja tuo esille huolensa sähkömarkkinoiden kehityksessä. Pidämme vakavana kuluttajiin kohdistuneiden epäkohtien noudattamatta jättämisistä alalla tilanteissa, joissa esimerkiksi kuluttajariitalautakunta on antanut ratkaisusuositusta.

Itsenäinen aggregointi

Omakotiliiton katsoo, että Älyverkkotyöryhmän johtopäätökset sähkömarkkinoiden kilpailun lisäämiseksi esimerkiksi itsenäisen aggregoinnin kautta jää epäselväksi ja jopa ristiriitaiseksi.

Asiaan tulee luoda selkeät rakenteet, esimerkiksi koskien kustannusten ja mahdollisten korvausten jakautumista. Sopimukset tulee olla ymmärrettäviä ja selkeitä hinnoittelun kompensatioineen olla läpinäkyvää. Myös kysyntäjoustopuolella energiamäärien muutosten ilmoittaminen ja tiedonvaihto vaatii selkeytystä, erityisesti silloin kun on kysymys yksittäisten pientalo- tai vapaa-ajan asukkaiden pienimuotoisesta kulutusjoustopuolesta. Kotitalouden riskiä ei saa kasvattaa eikä asemaa saa heikentää heidän osallistuessaan energiankäytön kulutusjoustopuoleen.

Omakotiliitto esittää, että Energiavirasto huomioi myös jatkossa parhaillaan Fingridin johtaman käynnissä olevan työ- ja elinkeinoministeriön määräämän työryhmän, jonka tehtävänä on luoda lainsäädäntö itsenäiseen aggregointiin. Työryhmän työ valmistuu tammikuussa 2025.

Jatkamme mielellämme sidosryhmäyhteistyötä asiassa.

Kunnioitavasti

Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander
toiminnanjohtaja

Ari Rehnfors
puheenjohtaja